

Posudek oponenta diplomové práce

BC. BORIS ITTNER:

CHARAKTER SOUČASNÉHO POLITICKÉHO SYSTÉMU NAMIBIE

Téma demokratičnosti politických systémů je jistě jedním z hlavních politologických témat. I díky tomu je jakousi dobře vyšlapanou cestou, jejíž úseky jsou dobře známy – nejprve se definuje, co se vlastně demokracií myslí, poté se pojetí demokracie zkomplikuje zmínkou o hybridních režimech, aby se následně definovala kritéria demokratičnosti a na ně navázané formy/stupně demokracie. To celé se následně aplikuje na vybraný politický systém a pro pořádek ještě srovná s jeho výsledky v mezinárodních žebříčcích demokracie – Freedom House apod. Při volbě takového tématu je velmi obtížné dosáhnout překvapení, neboť výsledky v mezinárodních žebříčcích téměř vždy odpovídají výsledkům analýzy. Není divu, mají zpravidla tu samou zdrojovou základnu. Při hodnocení se také naráží na obrovskou míru subjektivního posuzování autora, který pro svůj popis může velmi snadno manipulovat s fakty.

To vše způsobuje, že tato cesta, která se zpočátku může jevit jako vcelku snadná, je ve skutečnosti velmi nebezpečná – osvědčený a neinovativní design společně s předvídatelnými (a tudíž nepřekvapivými) výsledky totiž klade mnohem větší požadavky na téměř bezchybné řemeslné provedení. K tomu má však předkládaná práce dle mého názoru ještě daleko, a to jak po formální, tak i obsahové stránce.

Začnu tou méně důležitou – formální stránkou. Po té je práce na podprůměrné úrovni. Problém symptomaticky začíná již na třetí stránce, kde je první text psaný autorem – prohlášení. V něm autor patrně okopíroval jméno a tituly vedoucího práce (navíc chybně!), aniž by jméno následně upravil do správného pádu. To samé se pak opakuje i na následující straně v rámci poděkování vedoucímu. Následně je v obsahu (i v samotném textu) chybně očíslován Úvod, Závěr a dokonce i Prameny a literatura a to celé uzavírá písmeno „d“ vprostřed strany. Doufal jsem,

že podobné nešvary se již v psané části práce nevyskytnou, ale opak byl pravdou. To, že si autor na jedné straně plete Wigella s Wigglem, Samy a Sany či v odkazech používá jednou tečku a po druhé čárku, bych neřešil – to se stává. Ale rozhodně by se nemělo stávat, že autor nechá v textu poznámky pro sebe sama (či od svého vedoucího) typu: „Zástupci SWAPO (kde se najednou vzalo SWAPO???, to je nutné osvětlit) pak v roce 1960 podali petici u podvýboru valného shromáždění OSN.“ (s. 19) či „Nerozumím, jsou volení členy regionálními parlamenty nebo v řádných volbách podle FPTP?“ (s. 23). Často mě také trápí „autorská slepota“, ale není mi jasné, jak něco takového mohlo uniknout finální kontrole textu!

Celkově je práce plná gramatických a stylistických chyb, kvůli kterým působí jako sešitá hodně horkou jehlou. Tím si vysvětluji i fakt, že je autor schopen napsat věty typu „Politika LPM se soustředí na „landless“ obyvatelé v jižních oblastech země“ (s. 32), a co hůř, překládat „Competitive Elections“ jako „konkurenční volby“, namísto ustáleného, a hlavně správného překladu „soutěživé volby“! O všech chybách v seznamu pramenů a literatury se ani nebudu zmiňovat, vydalo by to přinejmenším na další stranu.

Mnohem závažnější pro mě ale jsou nedostatky po stránce obsahové, které do velké míry pramení z nedostatečné a neaktuální rešeršní činnosti. Autor tak např. opakovaně zmiňuje článek *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes After the Cold War* (Levitsky a Way) z roku 2010, ale nikde nezmiňuje o deset let mladší článek od stejných autorů, který se snaží předchozí zjištění aktualizovat (*The New Competitive Authoritarianism*). Ba co víc, nezmiňuje ani nejvlivnější knihu o zkoumané problematice přinejmenším za poslední dekádu – knihu *Jak umírá demokracie* (Levitsky, Ziblatt). Zcela stranou ponechává fenomén *třetí autokratizační vlny* (Lührmann 2019 aj.) a problematiku podpory šíření autoritářství od nových *temných rytířů* (Rusko, ČLR aj.). Právě s ohledem na „nové tváře autoritářství“ (Levitsky a Way 2020), na rostoucí úlohu populismu, sociálních sítí atd. je role voleb v demokraciích (i nedemokraciích) výrazně problematizována (viz rozvoj konceptu volebního autoritářství aj.). V kontextu výše uvedeného tak postrádám hlubší rozbor toho, co vedlo autora k aplikaci právě Wigellova konceptu,

který je již 16 let starý a logicky nereflektuje zásadní posun v oblasti výzkumu (ne)demokratických režimů za posledních 10 let.

To samé lze bohužel říci i o autorově reflexi odborné diskuse na zkoumané téma v samotné Namibii (potažmo v jihoafrickém regionu). Vedle autorem zmíněného Henninga Melbera (jehož publikace z roku 2015 však chybí v seznamu literatury, byť se na něho autor v textu odkazuje), autor opomíjí další významné autory, kteří zpochybňují liberální charakter namibijské demokracie – např. Christiaan Keulder, Andre du Pisani či Ian Cooper. Jejich postřehy by mohly být pro autora zajímavým vstupem pro finální (v konečném důsledku arbitrární) hodnocení namibijské demokracie.

Celkově musím bohužel konstatovat, že je pro mě předkládaná práce Borise Ittnera spíše zklamáním, neboť autor má bezesporu značný potenciál a analytické schopnosti, které se v textu jednoznačně objevují. Rovněž četné pasáže textu jsou čtivé a dobře formulované, s logickou návazností textu, jasnou argumentací atd. Doufám tak, že všechnu kritiku, jež místy může působit zdrcujícím dojmem, vezme jako pokus o kritiku konstruktivní, která naznačuje, jak by to případně šlo dělat lépe. Ostatně takový je nelehký úděl oponenta, podpory se mu jistě dostalo od vedoucího práce...

Abych parafrázoval autorův výzkum – domnívám se, že i přes všechny své nedostatky splňuje předkládaná práce *minimální kritéria* kladená na diplomové práce, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

V Českém Meziříčí 19. 8. 2024

Mgr. Jan Prouza, Ph.D.